

FRANCOZI OBEŠAJO

LJUDI V SIRIJI

Dve bojni ladji Združenih držav na poti proti Siriji. — Francozi so obesili 30 "vstašev". — Po 4000 prebivalcev zapusti vsak dan Damask, ker se je pojavila v mestu lakota. — Stavka Arabcev v Palestini. — Turške čete korakajo proti Mosulu.

KAJIRA, Egipt, 3. novembra. — Dva ameriška torpedna rušilca sta dospela danes v Aleksandrijo na poti proti Siriji, ker je postal tamošnji položaj pod francoskim mandatom akuten.

Kabelska sporočila iz Sirije pravijo, da so vpriporili Arabci v Palestini štiri in dvajset ur trajajočo stavko v znamenje protesta, tako proti "izjavi Balfourja" kot v protest proti obstreljevanju Damaska.

Glasi se, da odhaja radi lakote, ki je izbruhnila v mestu, vsaki dan po 4000 prebivalcev iz Damaska. Vsi gredo v Beriut. Poročajo tudi, da so Francozi obesili v Damasku trideset banditov.

(Izjava Balfourja je bila objavljena dne 2. nov. 1917, potem ko so angleške sile zavojevale Palestino. Izjava pravi, "da zre vlada njegovega veličanstva ugodno na ustanovljenje narodnega doma za židovski narod v Palestini in da si hoče prizadevati, da olajša dosego tega cilja, a pod izrecnim pogojem, da se ne bo storilo ničesar, kar bi ogrozilo državljanske in verske pravice obstoječih nežidovskih občin v Palestini ali pravic in političnega statusa, katerega uživajo Židje v drugih deželah."

Izjava Balfourja je bila vtelesena v mandat Lige narodov, ki je bil uveljavljen leta 1923 in na temelju katerega upravlja Anglija zadeve Palestine.

LONDON, Anglija, 3. novembra. — V poročilu na Daily Mail iz Beirut, Sirija, se glasi, da se pomikajo iz Turčije proti Mosulu veliki oddelki turškega vojaštva. Daily Express je objavil slično poročilo. Število turških čet cenil na pet tisoč ter trdi, da so jim dali Francozi dovoljenje prekoračiti Sirijo. Poročilo pravi, da je Anglija protestirala pri francoski vladi. Namigava se, da podpirajo francoski poveljniki v Siriji turške priprave, da se ustavi angleško akcijo proti mejam Mosula.

Oficijelni krogi so takoj nato izjavili da je popolnoma neutemeljeno poročilo Daily Expressa, da je Anglija protestirala pri Franciji. Pogodba, sklenjena v Angori med Francijo in Turčijo, daje Turčiji pravico prevesti gotovo množino čet preko mandatnega ozemlja, pod pogojem, da se vrne temu odgovarjajoča sila. Angleški zunanji urad je mnenja, da se ni pripetilo še ničesar, kar bi upravičilo protest.

Posebna poročila iz Damaska potrjujejo prejšnja poročila o nevarnosti tamošnjega položaja. Poročevalec Morning Post pravi, da v Siriji sploh ne obstaja javne varnosti. Obširno ozemlje krog Damaska je v večnem vznemirjenju, in banditi povzročajo neprestano izgube življenj in lastnine. Položaja ni mogoče kontrolirati, kljub dejstvu, da je prevzel kontrolo nad Damaskom general Gamelin in da so dospela ojačenja.

Poročilo iz Jeruzalema na narodno politično ligo ugotavlja, da se je guerilla vojevanje razširilo preko obširnega ozemlja v Siriji, med Damaskom in Homsom, osemdeset milj severno od Damaska, in da je ogrožena francoska kontrola nad mandatnim ozemljem.

Predsednikov oče v Beli Nemški kabinet bo preurejen.

WASHINGTON, D. C., 3. nov. — Col. John Coolidge, oče predsednika Coolidgea, je zapustil svoj dom v Vermontu, da preživi zimo v Beli hiši.

Najbrž do dospel semkaj predno bo napočila resnična zima ter bo zapadel sneg. To preselitev so priporočili očeta predsednika zdravniki, ki so ga imeli v svojih skrbi, da se ne bo prehladil. Oče predsednika Coolidgea je bil v letu 1924 v Belih hišah, ko je bil predsednik Coolidge v Evropi.

Dunajski peki so zaštrajkali.

DUNAJ, Avstrija, 2. novembra. — Danes zvečer je zaštrajkalo sedem

Francoski socijalisti so proti kabinetu.

Francoski socijalisti so glasovali, da bodo zavrnili nov francoski kabinet. — Svet socijalistične stranke je sklenil, da ne bo dal zaupnice fiskalnemu načrtu Painleveja, ki bo v kratkem predložen poslanski zbornici.

PARIZ, Francija, 3. novembra. — Socijalistični svet je včeraj zavrnil zaupnico za kabinet Painleveja. Proti zaupnici je bilo 1431 glasov, za zaupnico pa 1228.

Glasovanje se je vršilo potem ko je prišel Leon Blum, socijalistični voditelj v poslanski zbornici, pred socijalistični svet ter pojasnil finančne načrte ministrskega predsednika Painleveja, kot jih je Painleve prejel kot večera obrazložil pred komitejem, ki je zastopal parlamentarno socijalistično skupino.

Painleve je pojasnil komiteju, da vključuje njegov finančni načrt odplačevalni sklad, ki bi prihajal iz dobičkov posebnega prispevka v obliki nake vrste povečane, vse obsegajočega dohodninskega davka, na temelju katerega bi se v teku petnajstih let amortiziralo kakih šestdeset tisoč milijonov frankov.

Komitej, ki je vključeval poleg Bluma tudi Vincent Auriola, načelnika finančnega komiteja poslanske zbornice, Pierre Renaudela ter Paul Boncourja, je našel idejo "zanimivo", a ne v polnem soglasju z nazori stranke.

Med drugimi sredstvi, o katerih se je razpravljalo in kojih namen je odpraviti finančne zadrege Francije, se je nahajal tudi predlog, da naj se tiska vse bankovce na tak način, da se bo spravilo na dnevno luč velike množice skritih bankovcev in da bo mogoče ugotoviti število bankovcev, ki so bili slučajno uničeni.

Ministrski predsednik Painleve je rekel, da se je proučevalo to vprašanje, da pa ne pride zgolj na bankovce v uporabi radi težke, zvezanih s preprečenjem ponarejanja.

Namen večerajšnje konference je bil določiti natančno, kako stoji ena stranka v njenih odnosih z drugimi. Po zaključku konference so socijalisti izjavili, da je bil pogovor kordijalen in da je napravil dober vtis, ker se je izkazalo, da vlada pristna želja na obeh straneh.

Po zaključku sestanka pa je ostalo dvomljivo, kaj vprašanje, namreč ono apropiacij ali dovolji za Sirijo in Maroko. Socijalisti so imeli vezane roke vsled sklepa socijalističnega kongresa v Marselilles, a eden članov komiteja je pripomnil, da bo imela celo v takem slučaju vlada večino z glasovi levih in republikancev ter radikalskih socijalistov.

PARIZ, Francija, 3. novembra. — V zgodnji jutranji uri je narodni socijalistični svet še vedno debatiral o usodi novega ministrstva Painleveja, še predno se je vlada predstavila zbornici.

Coolidge križari.

WASHINGTON, D. C., 1. nov. — Predsednik Coolidge in njegova žena sta sprejela zatrdilo vremenškega proroka, da bo leto 1926 prešlo preko konca tedna ter sta povabila par prijateljev, da ju spremljajo na križarstvu po Potomac reki.

tisoč pekov. Zahtevajo dvajsetodnevno zvišanje in skrajšanje delovnega časa.

Dvoboj zaradi mladega dekleta.

Dvoboj, katerega sta izvojevala za deklico dva šolarja, se je slabo končal. — Neki Hernandez je težko ranjen, a Garriato sedi v celici.

Vsled dvoboja med dvema dijakoma višje šole, Bred Hernandezom, sedemnajst let starim sinom bogatega importerja iz Costa Rica in njegovim prijateljem Domínikom Garriatom, katerega starši so istotako bogati, leži sedaj prvi težko ranjen v neki brooklynski bolnici, dočim je slednji v rokah policije, ki je dvignila proti njemu obtožbo težkega dejanskega napada.

Prepir med obema prijateljskima sta povzročili dve znanaki, s katerima sta se mladiča vozila naokrog. Sestala sta se v neki restavraciji v Brooklynu, in Garriato je zahteval, naj Hernandez napoti svojo prijateljico, da prosi žaljenega za odpuščanje. Hernandez se mu je smejal v obraz, nakar je Italijan potegnil nož ter ga zasadil svojemu prijatelju v prsa. Garriato je pretekal v policijski celici debelo solze ter rekel:

— Vse je bilo strašno smešno, ter mi je žal, kajti Freddy je bil moj prijatelj in mi nisem hotel storiti ničesar zalega. Tepel pa me je ter dražil, dokler nisem več vedel, kaj počnem.

Stari grehi avst. nadvojvode

Prejšnji nadvojvoda Evgen, ki je obljubil kot veliki mojster nemškega reda večno devišvo, je baje oče lepe mizarjeve hčerke.

DUNAJ, Avstrija, 3. novembra. — Malo rudarsko mestece Moravska Ostrava v Čehoslovski bo imelo svojo senzacijo. Gospa Adam, žena nekake mizarja, je tožila avstrijskega nadvojvodo Evgena, da prizna očetovstvo njene 34 let stare lepe hčere, Ane Marije. Šele pred par dnevi ko je umrla stara mati, ki je z materjo vred čimna poznala skrivnost, je postal znan knežji izvor deklice.

Mati deklice ugotavlja sedaj, da se ni vojvoda iz hiše Habsburžanov nikdar brigal za oskrbo svojega otroka, temveč da je celo tekmoval postal nekakega častnika, da odnese staro sliko, ki je kazala njega in tožiteljico.

Nadvojvoda je takrat zapretil, da bo deklica zaprta v samostan, če bi ga še nadalje nadlegovala. Slučaj je hotel, da se je pred več leti ni ki častnik polka, ki je nosil ime nadvojvode, zaljubil v deklico ter se poročil z njo. Žena pa se je dala kmalu ločiti od moža. Sedaj pa je hotela na vsak način izvedeti, kdo je njen oče, ker je že davno domnevala, da tiči za tem neka skrivnost. Tako je prišla skrivnost na dan.

Nadvojvoda Evgen, katerega so smatrali za najlepšega člana družine Habsburžanov, je sedaj star že nad šestdeset let. On je veliki mojster nemškega viteškega reda, ki si je zapisal devišvo na svoje zastave. Šele pred enim letom je izvršila samomor neka grofica Haugwitz, kar si ni mogla pridobiti njegove ljubezni.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEGA DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Primeren konec morilca in roparja.

Anderson in detektiv sta bila ubita tekom pouličnega dvoboja. — Tovariš Chapmana, morilec in ropar, "Dutch" Anderson, je bil ubit z njegovim lastnim revolverjem, katerega mu je iztrgal policist.

MUSKEGON, Mich., 3. nov. — Thompson George (Dutch) Anderson, bandita in tovariš Gerald Chapmana, 1.ži v Muskegonu murtašnici, dočim išče policija neko črno oblečeno žensko, katero so videli v njegovi družbi ravno pred dvobojem s pištolami, ki se je končal z njegovo smrtjo. Detektiv, ki ga je ubil, je umrl dve uri za Andersonom.

Posnatega roparja je ubil detektiv Charles Hammond v soboto popoldne, a šele potem, ko je bandit smrtno ranil svojega nasprotnika.

Njegovo truplo je včeraj pozitivno identificiral poštni inspektor Hamilton iz Grand Rapids, ki je bil poklican semkaj, potem ko je krajevna policija deloma ugotovila identičnost moža s pomočjo brazgotine na hrbtu, zatega zoba ter tetoviranja na levi roki.

Lov na Andersona, ki se je vršil izza časa, ko je pobegnil pred več leti iz zvezne ječnice v Atlanti, je bil podvojen po krutem umoru Mr. in Mrs. Ben Hance, kojih obvestilo je imelo za posledico aretacijo Chapmana v Muncie, Ind. tekom avgusta meseca.

Usoda Andersona je bila započeta pozno v soboto popoldne, ko je stopil v neko prodajalno v Muskegon ter kupil zavoj candyja. V plačilo je dal ponarejen bankovec za \$20, sprjel drobšč ter odšel. Isto je počel že precej v Flint, Lansing, Saginaw in drugih michiganskih mestih tekom zadnjih par mesecev, ne da bi ga kdaj zasledili.

Prodajalec, ki je dvomil o pristnosti bankovca, je šel preko črte v banko, kjer je blagajnik porinil njegov sum. Poklical je policijo in z detektivom Hammondom je odšel med množico na Western Avenue.

Tam je — je rekel ter pokazal na Andersona. — Če mi ni on dal bankovca, je bil vsaj v prodajalni.

Hammond je prijel Andersona ter se napotil z njim proti policijski postaji. Šla sta nekaj časa, a naenkrat je skočil Anderson na stran, potegnil revolver ter pričel streljati. Prva dva strela sta zgrešila cilj, in Anderson je zbežal med hiše.

Hammond je sledil banditu. Ko je prijel Andersona, je slednji zopet ustrelil, in kroglica je prodrla pljuča in jetra detektiva.

Smrtno ranjen se je pričel Hammond boriti z Andersonom ter mu iztrgal revolver. Oddal je en strel. Oba sta padla.

Prihitel je policist Thompson, ki je šliel strele.

Get him; he got me, — je rekel Hammond, nakar je oddal policist strel v Andersona.

Dva uradnika sta odvedla Hammonda v policijski glavni stan. — Zadel sem ga z njegovim lastnim orožjem, — so bile zadnje besede detektiva Hammonda, ko je sedel na stolu ter je ležalo pred njim truplo Andersona, ki pa takrat še ni bilo identificirano. Nato so ga odvedli v bolnico, kjer je umrl dve uri pozneje. Bil je star štirideset let ter oče štirih otrok.

Anderson je umrl pet minut po streli.

MELLON HVALI MUSSOLINIJA

Mellon hvali na vse pretege Mussolinija ter je obljubil laškimi delegatom, da bo vpoštevala Amerika plačilno zmožnost Italije. — Obiskovalci so predložili finančno ugotovilo.

WASHINGTON, D. C., 3. novembra. — Grof Volpi, načelnik italijanske delegacije za fundiranje dolga, je pojasnil včeraj na prvi seji z ameriško komisijo za fundiranje dolgov resno željo Italije, da poravnava svoje vojne obligacije v Združenih državah, ki znašajo sedaj dva tisoč in sto in osemdeset milijonov dolarjev.

Tekom izmenjave pozdravov med grofom Volpiem na eni strani ter zakladniškim tajnikom Mellonom na drugi strani je bila izražena jasna želja Italije, da doseže dogovor, dočim so kazale Združene države, da nameravajo vpoštevati plačilno zmožnost Italije ter tudi posebne razmere, ki obstajajo v italijanskem položaju.

Italijanska komisija ni predložila nikakih predlogov in tudi Amerikanci ne. V svojem pozdravu je rekel tajnik Mellon:

— Priznavamo v polni meri napore Italije tekom vojne in po zaključeni vojni. Prav posebno v dobi po vojni je konstruktivna zmožnost Italije obrnila nase pozornost sveta. Zdrava politika pod močnim vodstvom ministrskega predsednika Mussolinija je radikalno skrčila vladne izdatke, povečala dohodke ter ustalila proračun Italije. To je vladen uspeh, vreden največje pohvale. Mi vemo tudi nekaj o težkočah, s katerimi se mora boriti Italija vsled naravnih pogojev ter težkega fiskalnega bremena, katero ji je naložila vojna. Prepričani pa smo, da je Italiji z nadaljevanjem sedanje politične in ekonomske štabilnosti zagotovljeno mesto velikega naroda.

RIM, Italija, 3. novembra. — Otvorjenje pogajanj v Washingtonu za fundiranje italijanskega dolga je vzbudilo tukaj največje zanimanje tako v oficijelnih kot v finančnih krogih. Natančna vsebina navodil, ki jih je dal Mussolini, ni znana.

Pesnik ustrelil svojega nasprotnika.

LIMA, Peru, 2. novembra. — Santos Chacano, kronani pesnik republike Peru, splošno znan in proslavljen po celi latinski Ameriki, je v tukanjskem trgovskem poslopiju obstrelil ter težko ranil pisatelja Elmore iz Lime tekom nekega literarnega prepira.

Soglasno s policijo je Elmore najprej obdelaval svojega nasprotnika s pestmi, da je bil slednji prisiljen poslužiti se v silobranu orožja. To dejanje je bilo zadnji člen dolgega boja med obema prisateljskima, ki sta že dolgo časa vodila v časopisu oster boj.

Elmore je bil odločen pristaš mehiških zornalstov ter prejšnjega vzgojnega ministra Vasconcelos, katerega je Chacano napadel v listih.

Beg z Ellis Islanda.

Šestim inozemcem, ki so bili zaprti na Ellis Islandu in katere so hoteli v kratkem deportirati, se je posrečilo pobegniti. Na tla so se spustili s pomočjo skupaj zvezanih posteljnih ruhih. Kakorhitro se je razkrilo njih beg, se je oddalo splošni alarm, a dosledaj jih še ni vjeli.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

15 centov za poštino in druge stroške. Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačanje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir. .... \$ 9.10 500 lir. \$21.75
300 lir. .... \$13.35 1000 lir. \$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške. Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačanje Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinariem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride pošlani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je pošlani najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
83 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
En leto	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za novembra za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelje in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebniosti se ne prišlejo. Denar naj se blagovoli pohajati po Money Order. Pri sprejemanju kraja naročnik, prosimo, da se nam tudi prejane bivališke naznaci, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

OTROCI IN STARIŠI

Pred kratkim se je predsednik Coolidge javno pritožil, da ne izvajajo stariši dandanes več zadosti oblasti nad svojimi otroci ter se odločno zavzel za strožno vzgojo v domači hiši. Pred par dnevi pa se je vršila v New Yorku konferenca Child Study Association, ki je izjavila, da se šolske otroke prepogosto pretapa ter jih z na silnimi sredstvi prisili k pokorščini.

Na zadnje imenovani konferenci je ostalo seveda le pri trditvi, niso pa navedli za to nikakih posbnih slučajev. Dejanski pa bo moral vsakdo, ki pazljivo zasleduje tozadevne dogodke, preje dokazati pomanjkanje strogosti kot pa nasprotno in upornost modernih otrok, ki stopa vsepovod na dan, opravičuje v polni meri to naziranje.

Nikakor se ne smemo enostavno zadovoljiti s tem, da je to duh časa. Niti malo ne more biti dvoma, da je treba končati sedaj obstoječe tozadevno stanje ali da moramo vsaj zavestno in smoteno delovati proti njemu.

Pri tem nam niti ni treba biti mnenja ali naziranja. — kot se mu je dalo v zadnjem času tako pogosto izraza. — da je sedanji zločinski val je posledica pomanjkanja ali popolnega zanemarjanja domače vzgoje. Mesto, država in družba v splošnem ima že istotako dosti interesa na tem, da ne dovoli nadaljnjega razširjenja mladostne prešernosti in razposajenosti.

Seveda je skrajno težko poseči vmes, kajti v modernih romanih in novelah, ki izhajajo v listih, in katere čitajo pravljeni mladi, ne dozoreli ljudje, se z besedo in slikami zopet in zopet ponavlja, da nimajo stariši niti najmanjše pravice izvajati kontrole nad svojimi otroci, kakor hitro so slednji napol odrasli in da je takozvana pije-tota napram starišem nekaj zastarega. Isti pogubonosni nauk se širi tudi na odrih in v kino-gledališčih.

Zakaj se ne ubija v solah tudi direktno in izrecno učencem v glavo, da so dolžni pokorščino svojim starišem? Zakaj se ne skrlti povsem smotreno za to, da se odstrani ter uniči uplive, ki morajo spraviti obnašanje otrok napram starišem v povsem napačno smer?

Šele pred kratkim je obiskal neki znan državnik par sol tsi imel tam nagovor. Dočim so se učitelji in učiteljice pritoževale, da obiskujejo otroci preveč kino-pristave, je pozval dotični državnik učence, naj hodijo v kino ter jim rekel, naj privedejo s seboj svoje matere.

Ne da bi se zavedal tega, kar je rekel s tem, je vzbudil v otrocih domnevo, da je izključno od njih samih odvisno, če obiščejo kino in da imajo tudi pravico privedi s seboj matere. — ne pa obratno. Borili se je treba proti pahljivosti vzgojiteljev, to je vzgojiteljev po poklicu ter takih, kot so naprimer pisatelji, ki domneva, da so poklicani za vzgojitelje.

Kdor opazuje mladino, posebno velikomestno, se ne more prečuti duhu, v katerem raste ta mladina. Otroci nimajo nobenega spoštovanja niti do starišev, niti do drugih starejših ljudi. Otroci se neomejeni vladarji čest in gorje onemu, ki se vmešava. V veliki meri so krivi tega tudi stariši sami, javni varstveni organi in pogosto tudi sodniki, ki dajejo starišem polnoho. Prepri mi sosedu so pogosto posledica majhnih sporov med otroci, kajti stariši, msto da bi se lepe sporazumeli, se prično obmetavati s priimki, klofutami in cela stvar se konča pred sodiščem.

Kakor hitro doseže tukaj otrok starost desetih let, se čuti neizmerno izvisčen nad svojimi stariši ter pozna dom le takrat, kadar je lačen ali kadar potrebuje kaj drugega.

Ameriški vzgojitelji pa pravijo, da se otroke s tem navaja k samostojnosti, močnatosti in energiji. Dejanski pa se s tem vzgaja le drhal, ki pozna le svojo lastno korist in ki je pripravljena korakati preko trupel, če je treba doseči ta ali oni cilj.

Vse to velja v glavnem le glede velikih mest, kjer je sestavljeno prebivalstvo iz najbolj različnih elementov. Na farmah je vzgoja, vsaj v kolikor je znano nam, še vedno bolj patriarhalna in posledica tega je, da imajo stariši pri svoji dvi več ugleda kot pa ga imajo v mestih, posebno pa v industrijskih središčih, med siromašnejšimi sloji.

Novice iz Slovenije.

Osemdesetletnica zaslužnega rodoljuba notarja, dr. Firbisa.

Vedno zdrav, čil in vesel je praznoval dne 9. oktobra 1925 mari-borski notar dr. Fran Firbas svojo osemdesetletnico.

Malo je mož, v katerih se zrcali na dnu duha in na telesu tako zdrave, pristna in slovenska korenina kakor je notar Firbas. Bojem dne 9. oktobra 1945 v Bilo, daraj Sv. Domar y Skov.

goricah, prišel je kot kmečki sin v mariborsko gimnazijo, kjer je študiral obtemen z odvetnikom dr. Sernecem in dr. Turnerjem, ki sta oba že v večnosti.

Smrt na železniškem tiru.

V Domžalah je skočil pod vlak tamkajšnji kovač Janez Jerovšek, star 60 let. Vlak ga je popolnoma razrgal. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Goričici. Vzrok samomora — alkohol.

PAPEŽ PIJ XI PRI SVOJI PISALNI MIZI

Papež Pij XI. je letos, v svetem letu, jako zaposlen. Vstaja zgodaj ter pozdravi vsaki dan na tisoče romarjev. Tudi upravljanje vatikanskih zadev mu vzame dosti časa. Kljub temu je pa čil in zdrav.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslavians Bureau)

AMERIŠKA ZGODOVINA V NOVEMBRU

16. novembra 1864. — Shermanov pohod skozi državo Georgijo. Načrt generala Grant-a, predsednika Lincolna in generala W. T. Shermana je bil, da se odpošlje oddelek unijske vojske skozi državo Georgijo do Savannah, v svrhu, da se tako razcepí južna Konfederacija in da se uniči veliki vir iz katerega je konfederirana vojska črpala svojo zalogo. Dne 16. novembra ob 7. uri zjutraj se je velika unijska vojska 60.000 mož začela pomikati od mesta Atlanta, ki ga je bil prej general Sherman zavzel. Vojska je marširala v štirih divizijah po širih vzporednih potih. Vsaka divizija je štela 15.000 mož. Marširali so 15. milj vsak dan, se preživljali na račun pokrajine, skozi katero so marširali, in jimali hrano, kjerkoli so jo dobili, dostikrat tudi z nasiljem. Srečali so le malo oborožene upor. Vojska je takorekč do nagega slekla zono, 60 milj široko, vzdolž vse države. Na tisoče črnecv je zapustilo plnataže in se pridružilo unijski vojski. Železnice, strojarne, tovarne oblačil in vsi stroji za izdelovanje vojnega materijala so bili porušeni. Dasi se je prelilo le malo krvi, tekom vsega tega izvanrednega vojaškega pohoda, je bilo vendar nemo-gotče preprečiti kruta dejanja s strani vojakov, tako da je na tisoče ljudi v Georgiji trpelo veliko gorje. Vendar po mnenju vojaških avtoritet in državnikov v Evropi, je bil ta veliki pohod strateški potreben. Dne 21. decembra 1864 je general Sherman s svojim štabom prijahal v mesto Savannah, odkoder so se konfederiranci pogreji umaknili, in pohod do morja je bil tako uspešno dovršen. Ta pohod je dal povod k znani ameriški vojaški koračnici "Marching through Georgia".

19. novembra 1795. — Jay-ova pogodba z Anglijo. — Nekaj časa po završetku Revolucionarne vojne in ob izbruhu vojne med Anglijo in Francijo so odnosi med Anglijo in Ameriko postali napeti. — Anglija je ugovarjala proti ameriški trgovini s Francijo in angleške vojne ladje so začele zaplenjati ameriške ladje, ploveče k francoskim otokom. Proti ujetemu moštvu so postopali z nenavadno strogostjo. Malo kasneje je prišla vest, da je Anglija ukazala, da se ujamejo vse nevtralne ladje, ki prevažajo francosko blago. Washington je bil alarmiran in ameriška vlada se je odločila poravnati ta spor potom pogodbe z Anglijo. John Jay je bil odposlan tja, da izposluje pogodbo. Po tej pogodbi je bilo Amerikancem dovoljeno trgovati z Britansko Západo Indijo, ali nič ni bilo rečeno glede plačila za zaplenjene ladje. Ameriške ladje, ne večje od 70

JUGOSLAVIA IRREDENTA

V Čepovanu

so kupili nov veliki, 858 kg težak zvon v času, ko Čepovance tarejo hude gospodarske in druge težave. Letina v Čepovanu kaže slabo.

Na Kanalskem so imeli letos tako slabo letino, da ljudje take pomnijo. Ljudi vabijo na delo v tovarno cementa v Anhovem, ali tam je silno nevarno in v kratkem času, odkar obstoja ta tovarna, je bilo že osem oseb usmrčenih pri delu.

Nesreča.

V Bukovici pri Volčjadrugi se je pripetila v Cantonijevi opekar-ni nesreča. V delavnici je eksplo-diral motor, zrušila se je streha in stene delavnice. Delavci, stoje-či pred tovarno, so bili zadeti od drobecv eksplozivnega stroja. Ranjene delavce so prepeljali ta-koj v goriško bolnico. Med njimi so iz Bukovice: Anton Nemeč, Da-vid Rebec, Anton Gabrijelčič, Al-fred Uršič, Stanko Mavrič, Fran Mavrič, Fran Mihelj, Josip Zgo-nik.

VOJAKI, NAROČAJTE SE NA
'GLAS NARODA' NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DEŽAVAH

Peter Zgaga

ŽIVLJENJE.

(Drama v petih dejanjih.)

Prvo dejanje.

— Jako me veseli, gospodična, da sem se seznanil z Vami.

Drugo dejanje.

— Krasen večer nocoj, kaj ne, moja draga ljubica? Privij se k meni, da te poljubim in Ti v poljubu izrazim svojo ljube-zen.

Tretje dejanje.

— ... in da bosta živele kot mož in žena, dokler vaju ne loči smrt. Amen.

Četrto dejanje.

— Veece! Buuu! Vaaaa! Ma-maaa!

Peto dejanje.

— Prokleta baba, ali se nisi kuhala večerje?

*
(Med tretjim in četrtem dejanjem je ponavadi devet mesecev pre-sledka.)*
Če hočeš ženske študirati, se moraš poročiti.
Ko si poročen, ti pa ni treba svoje žene študirati.

Poslušaj le, kaj ti bo žena o drugih ženskah povedala. Tisto, kar ti bo povedala, natanko preš-tiraj, pa boš ženske spoznal.

*
Perzijski parlament je odstavil perzijskega šaha. Zadnja leta ži-vi šah v Parizu, zapravlja denar po igralnicah ter se zabava s fran-coskimi igralkami.

Fant bo kmalu star trideset let ter je bil že zadnji čas, da ga je izmuznoga in strpljena mati do-movina odstavila.

*
Volitve so končane. Včeraj so imeli ameriški volilci v letu edino priliko pošteno obračunati z neka-torimi ameriški politiki in po-litikaši.

Pa kot kaže, so jo tudi včeraj zamudili.

*
Kot so mi povedali, so se izlet-niki v Connecticutu jako dobro zabavali. Pili so, peli, jedli, se veselili in plesali. Celo jabolka so tresli na Johnovi farmi. Ker je letina lepa in dobra, je vsakdo, kdor je ugriznil, ugriznil v sladko.*
Ta je pristno newyorška: Tujec je ustavljen na ulici New-yorčana ter ga vprašal: — Pro-sim, povej mi kje ...

Newyorčanu se je pa nekam mudilo, ter je naglo odvrnil: — Nimam časa. Kar policmana vprašaj na kornarju.

In tujec mu je odgovoril: — Saj te nisem hotel vprašati, kje bi se dobilo kaj pijače, pač pa kje je Grand Central postaja.

*
V Brooklynu je ponavadi. Slo-venke cerkve še nimajo in Slo-venkega doma tudi še ne. In men-da tudi denarja že nimajo več, ne za cerkev in ne za Dom.*
Pravijo, da so pregovori resnični in pomembni, toda med njimi jih je dosti neresničnih in brezpo-membnih. Najbolj neresničen je brzokone pregovor, da gre osel sa-mo enkrat na led.

O, z lepo besedo in vablivo ob-ljubo ga spraviti kolikokrat ho-čete.

O tem bi vedeli povedati neka-teri brooklynski in newyorški ro-jaki.

*
Do danes, dne 4. novembra, (ob šestih zjutraj), ko pišem te vrsti-ce, nisem še videl najnovejšega Kovertovega časopisa, ki je postal dne 1. novembra petkrat na teden dnevnik pod pogojem, da se je do 1. novembra oglasilo sedemsto novih naročnikov, kateri bi se mo-rali že pred enim letom oglasiti in plačati, ki imajo pa vendar še do drugega leta čas počakati ter se prepričati, če je Koverta zmoežen izdajati dnevnik, ki izhaja petkrat na teden, pa je dnevnik, kljub te-mu, da nima sedemsto novih na-ročnikov.*
Malo zaviti in nerazumljiv je zgornji odstavek, kaj ne, dragi rojaki?

Nič zato! Tudi jaz ga ne raz-umem.

Zibelka človeštva v Aziji.

Vsakemu je znana povest o du-plini Maepelah. Abraham jo je ku-pil pred nekako štiri tisoč leti od Hittita Efrona za 400 šekljev sre-bra ter zakopal v njej svojo ženo Saro. V dneih Abrahama so imeli narodi iztoka ter zapada navado pokopavati svoje mrtve v dupli-ne in isto velja glede neštevilnih tisočev let pred časom Abrahama. Vsled tega se ni treba prav nič čuditi, če se najde človeške kosti pri raziskovanju duplin v Palesti-ni ter v Kanaanu.

Junija meseca tekočega leta je našel F. Turville-Petre, ki je do-vršil pred enim štirim v-eščilišče Oxford, velik del človeške loba-nje tekom raziskovanja dupline roparjev, nahajajoče se na zapad-ni obali Galilejskega jezera. — 120 milj severozapadno od dupli-ne Maepelah. Zakaj je vzbudilo o razkritje pozornost ne le ar-heologov ali starinoslovcev, tem-več tudi pozornost vsakega inte-ligutnega človeka v Evropi? Ra-ritega, ker je mogel doprinesiti mladi raziskovalec nepobitne do-taze, da je ležala lobanja tam, kjer se jo je našlo, najmanj 20.000 et, predno so prišli Židje v svo-jo objubljeni deželo.

Pisen tega članka (Sir Arthur Keith) je bila poverjena laika naloga dokazati, da se lobanja bi-stveno razlikuje od lobanj vsa-se-daj živečih človeških plemen in da je slična ali identična čudnemu tipu Evropejca, ki je znan pod imenom Neanderthal človek.

Ko je dospel v Palestino, je obrnil Turville-Petre svoje korake proti visoki planoti Genesaret, na zapadni obali Galilejskega jezera. Proti severu in zapadu, v bližini Kafarnauma, preneha nenkrat planota s svojimi polji in prične se mrtvo gričevje. Ko je dospel do gričevlja, le eno miljo od obali jezera, je stopil Turville-Petre v ozko skalno razpoko, kjer je kma-lu dospel do prostorov dupline, nane krajevno kot Duplina ro-parskega glavarja.

Po uvodni preiskavi je sklenil temeljito preiskati plasti na dnu dupline. Vsaki hišni gospodinjji je znano, kako hitro se nabira prah in v duplini se vrši ta proces še hitre-je. Duplinska gospodinja ni bila snazna, kar je dobro za starino-slovce. Po obedu ni bilo nikakega čiščenja. Če se je lonec razbil, so ostale črepinje na tleh. Njen mož je bil prav tako nemaren. Če se je njegovo kamenito orožje zlo-milo, je obležalo na tleh dupline. Po preteku neštevilnih generacij so postala tla duplin bogata in av-tomatična kronika človeške zgo-dovine.

Arabski delavci so pričeli izko-pavati, dokler niso izkopali do globine štirih čevljev. Kamenito orožje, katero so našli v višjih pla-steh, je dokazalo, da je bila du-plina obljubena od pet do šest ti-soč leti pred Kristom pa skoro do časov Krista.

Nadalje postalo jasno, da ni še nikdo drugi kopal v teh plasteh. Ko so pričeli delavci podabljati zakop, so zadeli na rdečo ilovico.

V tej plasti ni bilo nikakih ostan-kov, kar znači, da je bila duplina pozabljena tekom dolge dobe. Pod to plastjo je prišla nadalj-na plast rdečkaste zemlje in ilo-vice, polne tri čevlje debela, ki se je razlikovala od zgornje in višjih plasti. Orodje iz kremenca, ki se je nahajalo v izobilici v tej plasti je pripadalo povsem različni dobi kot ono v višjih plasteh, dobi, ko-je ostanki poznamo v Evropi v duplinah Francije in Nemčije in ki nosi znanstveno ime Musterij-ska doba.

V najglobljem delu te musterij-ske oblasti se je našlo del člove-ške lobanje. Kosti so bile one čela in očesnih jamic ter so pripadale mladi mu odraslemu moškemu. Močno izraziti greben nad trepal-nicami je bil isti kot pri lobanjah Neanderthal človeka. Na kak na-čin so prišle kosti v jamo ne mo-remo reči, a gotovo je, da so bile zagrebene ob istem času kot oro-dje iz kremenca ter kosti žival-skih vrst, ki so sedaj že davno iz-mrle.

Predzgodovinski prebivalci Pa-lestine so bili vsled tega ljudje Neanderthal plemena, ki je živel neštevilne veke pred prvimi pri-četki biblične zgodovine.

Razkritje mladega angleškega starinoslovca je prišlo ravno ob času, ko se je pričel v Dayton, Tenn, slavni evolucijski proces.

Musterijska doba, v katero je spadal Neanderthal človek, ki je bil ob onem času neomejeni vla-dar Evropy, se je pričela nekako 40.000 let pred sedanjim časovim štetjem ter se je končala n-ako 20.000 let pred sedanjim časom. Evropa pa je bila razvojnja zibel-ka Neanderthal človeka, kar nam potrjujejo številne okoliščine.

Dopis.

Ely, Minn.

John Brula je zadobil težke te-lezne poškodbe v rudniku. Nanj je padlo več težke rude, katera mu je strla nogo in hrbtišče. Na-haja se v Shipuan bolnišnici.

V Fall Lake sta dne 29. okto-bra utonila dva Finca. Njiju čoln so našli plavati, a trupel še niso našli.

Poroč vatec.

Nemška bojna ladja je plula skozi Panamski kanal.

BALBOA, Panama, 2. nov. — Prvič izza izbruha svetovne vojne je nemška bojna ladja plula skozi Panamski kanal. To je bila kri-zarka "Berlin", ki je namenjena v Guayaquil.

Maščevanje muzejskega sluga.

V napoliškem muzeju se je t-dni na originalen način maščeval sluga, ker mu niso zvišali pla-če, kakor je zahteval. Mož je šel in razbil dragoceno starinsko po-sodo. Policija je takoj prišla ne-navadnega maščevalca.

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pri-stojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno o-zemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih ce-nah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpi-sano izplačilno potrdilo prejemnika. Brza in točna postrežba v vseh ozirih zajam-čena.

DENARNE VLOGE prejemamo na

"Special Interest Account" in jih obrestujemo po 4% mesečno obresto-vanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA
POTNIŠKA POSLOVNICAFRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

